

ÁLLAMPOLGÁRSÁG, KÜLFÖLDIEKRE VONATKOZÓ JOG („IDEGENJOG”)

POLITIKAI FILOZÓFIAI ÉS NEMZETKÖZI JOGI ASPEKTUSOK

**Nagy Boldizsár
ELTE ÁJK, Politológus Kar
2015**

.

Az előadás vázlatja

- Az állampolgárság kialakulása
- Nacionalizmus – elméletek (a nemzetek kezdetei)
- Az állampolgárság elvei
- A nemzetközi jog és az európai jog birkózása: Nottebohm v. Micheletti v. Rottmann
- Politikai közösség, nemzet, nép
- Az állampolgársághoz kapcsolódó mítoszok és az állampolgárság speciális terhei
 - Az állampolgárok egyenlőek, egyenlő jogokkal
 - Állampolgár megbízhatóbb, mint a külföldi
 - Az állam az állampolgárok adóiból fedezi kiadásait
 - A vízum, mint stigma
 - Az állampolgárság hazai terhei
- A kettős állampolgárság változó megítélése
- A külföldiek (a migránsok) osztályozása. A migráció nagyságrendje
- A külföldiekre vonatkozó jog elvei – bánásmódok

Játék

- Van-e normann nép?
- Volt-e normann nép?
- Nekik jár-e Normandia a történelem jogán?
- (És Szicília? És a brit szigetek déli fele?)

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG FOGALMI KERETEI

**TÖRTÉNET, NACIONALIZMUS, POLITKAI
KÖZÖSSÉG**

Az állampolgárság kialakulása

Előzmények:

A polgárság két eszménye: aktív részvevő (görög demokrácia, Római Köztársaság), passzív privilegizált (Római Birodalom)

Szelektív: csak a vagyonos/harcra kész, családos szabad (nem rabszolga) nem külföldi **férfiak**

Később: polgárság egy lokalitáshoz kötődés.

Az államhoz/uralkodóhoz való viszony: az alattvalói hűség. A „nemzet” csak a nemeseket és a katonákat jelenti, nincs állampolgárság a középkorban.

Az „államok” a szuverén uralkodóhoz kötődnek és öröklés/házasság révén határozódik meg az adott uralkodóhoz „az államhoz” tartozó terület. Mai értelemben vett őrzött államhatárok sincsenek

Az állampolgárság kialakulása

Feudalizmus – nincs társadalmi szerződés, sem egyenlőség. Nincs állampolgárság, legfeljebb a nemesek közössége

A *városoknak* vannak polgárai

Modern állampolgárság kezdetei: Amerikai függetlenségi nyilatkozat 1776 („Mi, a nép”)

Francia forradalom (1789): Az ember és polgár nyilatkozata

Feudalizmus utáni, republikánus =

(egyenlőségelvű, tagadja a születési előjogokat)

Történet

T.H. Marshall elmélete: három szakasz (ideáltipikus)

17 – 19. sz. közepe: a **polgári jogok** kialakulása. Az adott területhez kapcsolódó lakosság szuverénnek tekinti magát és rögzíti a határokat. Az emberek a jog előtt egyenlők.

18. sz. közepe – 20. század eleje: **a politikai jogok** megszerzése: a választójog fokozatos kiterjesztése

19. sz. vége – 20. sz. közepe: a **szociális jogok** elnyerése

Kérdés: negyedik szakasz kezdődött-e az 1980-as években a szociális jogok visszavételével, az alanyi jogon járó támogatások megnyirbálásával

Mögöttes folyamat Nyugat Európában: a modern területi állam kialakulása + a gazdasági és kereskedelmi tér egységesülése az országon belül (egységes képzés, államnyelv) + nemzeti eszme térhódítása (nacionalizmus)

Nacionalizmus elméletek

Esszencialisták

- Primordialisták (Geertz, Van den Berghe)
- Perennialisták (A. Hastings, W. Connor)
- Ethnoszimbolisták (A. Smith)

Konstruktivisták (modernisták)

- E. Gellner
- E. Hobsawm
- B. Anderson

A nacionalizmus tanulmányozásának néhány fő iránya

A **primordialisták** a nemzetet ősi, természetes közösségként láttatják. A nemzeti identitást természetesnek és adottnak veszik, ezek nem magyarázhatóak társadalmi kölcsönhatásokkal és közös érzelmekkel járnak.

A **perennialisták** (A. Hastings, W. Connor) is azt állítják, hogy a nemzetek léte a régmúltba (az ókorba vagy a középkorba) nyúlik vissza, de elismerik, hogy

- változnak, s azt is, hogy
- a nemzeti öntudatuk a modernitáshoz kötődik valamint azt is, hogy
- létrejöttük történelmi folyamat, társadalmi interakciók következménye, nem primordiális tény

A nacionalizmus tanulmányozásának néhány fő iránya

Ethno-szimbolizmus

Az etnoszimbolisták szerint a nemzetek és etnikumok kapcsán a kiterjesztett időbeli perspektíva a meghatározó, a „kontinuitást a szimbólumok, a kommunikáció és a mítoszok biztosítják, amelyek a közösségi határokat is kijelölik”. Az etnoszimbolisták a nemzetek előzményeit, a kezdeti etnikai csoportokat, azok mítoszait, közös emlékeit, értékeit, kultúráját különösen fontosnak tekintik. A nacionalisták ezt az etnoszimbolista készletet „vették elő” és alkalmazták nemzeti céljaik elérésére. E szimbólumok és mítoszok segítettek a nemzet tagjai közötti szolidaritás kialakításában.

Modernista – konstruktivista megközelítések

Gellner: A nemzetek a modernitás és az ipari forradalom termékei. Ezek eljövetele felszámolta a hagyományos (helyi) közösségeket és a nemzeti kultúra és egy egységes nyelv meghonosításával létrehozta a nemzetet. Egyben megteremtette azt az igényt, hogy a nemzet határai az államhatárokkal egybeessenek.

Hobsbawm: a hagyományokat tulajdonképpen utólag találták ki és egyre újabbakat találnak fel annak érdekében, hogy nemzeti tudatosságot teremtsenek.

Anderson: képzelt közösségek. Mind a nemzet, mind a nemzeti szuverenitás a 18. század terméke, amidőn a birodalmak visszaszorulnak és terjed a szekularizáció. A nyomtatott sajtónak és az egységes nemzeti nyelv elterjesztésének döntő szerepe van.

Nemzet és nacionalizmus

Martti Koskenniemi:

A „nemzet” fogalma bizonytalan.

Nem rendelhető hozzá konzisztens jelentés.

A „nemzeti önrendelkezés” gondolata nem társít kritériumokat ahhoz, miképp határozható meg, mi alkot egy önrendelkező egységet (nemzetet). A változó kritériumok segítségével a „nemzetek” megteremtik önmagukat nemzetként. (Brit nemzet vagy skót nemzet?!) Így egymást átfedő, összeütköző/versengő nemzet-fogalmak keletkeznek. (Német nemzet, osztrák nemzet)

Mivel nincs a nemzet mivoltjának természetes azonosítója, az önrendelkezésre felhívás (a valódi nemzeti azonosság igénye) mindig azzal jár, hogy a „nemzet” azonosítására szolgáló kritériumot olyan bennerejlő erővel vélik felvértezni, amilyennel valójában nem bír.

Martti Koskenniemi: 'National Self-Determination Today: Problems of Legal Theory and Practice' (1994) 43 ICLQ 264. oldal alapján)

Nemzet - nemzetállam

Körülbelül 7100 beszélt nyelv van a földön

Kamerunban kb. 230 nyelvet beszélnek

Nigériában 512-öt. A világ

részein beszélnek

Table 1. Distribution of world languages by area of origin

Area	Living languages		Number of speakers		Mean	Median
	Count	Percent	Total	Percent		
Africa	2,146	30.2	810,209,997	12.9	377,544	27,000
Americas	1,060	14.9	51,456,819	0.8	48,544	1,150
Asia	2,303	32.4	3,770,496,032	59.9	1,637,211	12,000
Europe	285	4.0	1,656,808,477	26.3	5,813,363	50,000
Pacific	1,312	18.5	6,740,866	0.1	5,138	950
Totals	7,106	100.0	6,295,712,191	100.0	885,971	7,000

... nyelv beszélő
(...) államot alkosson

Forrás: <http://www.ethnologue.com/statistics>

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG NEMZETKÖZI JOGI ALAPJAI, ELVEI

A holokauszt tanulságai – az állampolgárság mint alapjog

Emberi jogok egyetemes nyilatkozata, 15. cikk:

„(1) Minden személynek joga van valamely állampolgársághoz.

(2) Senkit sem lehet sem állampolgárságától, sem állampolgársága megváltoztatásának jogától önkényesen megfosztani.”

**Hanna Arendt:
állampolgárság = a jog
arra, hogy jogaink
legyenek.**

1997. évi egyezmény az állampolgárságról (Európa Tanács)

3. cikk:

„(1) Minden állam saját joga szerint határozza meg, hogy kik az ő állampolgárai.

(2) Az ilyen jogszabályt más államok annyiban kötelesek elfogadni, amennyiben az összhangban áll a vonatkozó nemzetközi egyezményekkel, a nemzetközi szokásjoggal és az állampolgárság tekintetében általánosan elismert jogelvekkel.”

A holokauszt tanulságai – az állampolgárság mint alapjog

4. Cikk

„Minden részes állam állampolgárságra vonatkozó szabályainak az alábbi **alapelveken** kell alapulniuk:

- a) minden személynek **joga van** valamely **állampolgársághoz**;
- b) a **hontalanságot el kell kerülni**;
- c) **senkit sem lehet önkényesen megfosztani** állampolgárságától;[...]

7. cikk:

„(1) A részes állam nem **rendelkezhet** belső jogában az állampolgárság *ex lege* vagy a részes állam kezdeményezésére történő **elvesztéséről**, kivéve **az alábbi esetekben**:

- a) egy **másik** állampolgárság **önkéntes megszerzése**;
- b) a részes állam állampolgárságának megszerzése a kérelmező által elkövetett **csalás, hamis adatszolgáltatás** vagy bármely releváns tény **eltitkolása** révén;[...]

A nemzet és az állampolgárság két alapvető megközelítése

A nemzet ontológiailag létező valóság, gyökerei a múltba nyúlnak végső soron a vér és a leszármazás a meghatározó.

(Primordialisták, perennialisták, etnoszimbolisták)

Az állampolgárságot a felmenőktől (vagy csak az apától) „örökli” a gyermek

A közös vérvonal a meghatározó

Jus sanguinis

A nemzet: konstrukció, „képzelt közösség”, amely elhatározás terméke, tulajdonképpen a feudalizmus elleni és az ipari társadalomnak megfelelő ideológia

(Modernista- konstruktivista elméletek)

Az állampolgárság az adott területhez köt, akárki is a felmenő, aki az adott ország közösségébe születik, annak az állampolgára lesz

Jus soli

Az állampolgárság nemzetközi és európai jogi megközelítései

„Vastag” (C. Joppke) érdemi Nottebohm

NKB: Liechtenstein v. Guatemala (1955)
Tények: német üzletember, Guatemalában él, a II világháború idején liechtensteini állampolgárságot szerez, hogy ne kezeljék ellenséges állam polgáraként G-ban. G. semmibe veszi a szerzett állampolgárságot, továbbra is németként kezeli, vagyonát zárolja

„Vékony” (C. Joppke) formális Micheletti

Az Európai Unió Bírósága (akkor még: EiB) *Micheletti v Delegación del Gobierno en Cantabria* C-369/90 (1992)
Argentinai férfi, akinek van olasz állampolgársága is. Erre hivatkozva és az EU (akkor: EK) szabad letelepedési jogára támaszkodva „olaszként” Spanyolországban kíván fogorvosi rendelőt üzemeltetni. A spanyol hatóságok ezt nem fogadják el, mondván az olasz á.p. formális, Micheletti valójában argentin, akit nem illet meg a letelepedés joga

Nottebohm versus Micheletti

„Az állampolgárság jogi kötelék, melynek alapja a társadalmi kötődés, az egzisztencia az érdekek és az érzések valódi köteléke, mely kölcsönös jogokkal és kötelezettségekkel jár együtt. Annak jogi kifejeződése, hogy az a személy, akire az állampolgárságot közvetlenül jogszabály vagy a hatóságok egyedi aktusa ráruházta, **ténylegesen közelebbi kapcsolatban van az állampolgárságot rá ruházó állam népességével, mint bármely más állam lakosságával...** Az állampolgárok összessége és így az állampolgárság fogalma határozza meg egy állam nemzetközi viszonyaiban annak 'személyes dimenzióját'”

Az állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó feltételek meghatározása a nemzetközi joggal összhangban az egyes tagállamok hatáskörébe tartozik, amelyet azonban a közösségi jog figyelembevételével kell gyakorolni. Valamely tagállam jogalkotása azonban **nem korlátozhatja** egy másik tagállam állampolgárságot nyújtó aktusának hatásait **azáltal, hogy kiegészítő feltételt követel** ezen állampolgárság elismeréséhez a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok gyakorlása tekintetében.

...

12. Ezt a következtetést erősíti azon tény, miszerint **egy ilyen lehetőség elismerése azzal a következménnyel járna, hogy** a letelepedés szabadságára vonatkozó közösségi szabályok személyi hatálya **tagállamonként eltérő lenne.**

Janko Rottmann v. Freistaat Bayern

(C-135/08, ítélet: 2010 március 2)

A tények: Janko Rottmann a német állam megtévesztésével (bűnöző múltjának letagadásával) szerezte meg a német állampolgárságot, s egyben lemondott az osztrákról. Mikor az NSZK felfedezte a csalást megfosztotta (volna) a német állampolgárságától, de ezzel Rottmann hontalanná vált volna, s így elvesztette volna EU polgári címét is.

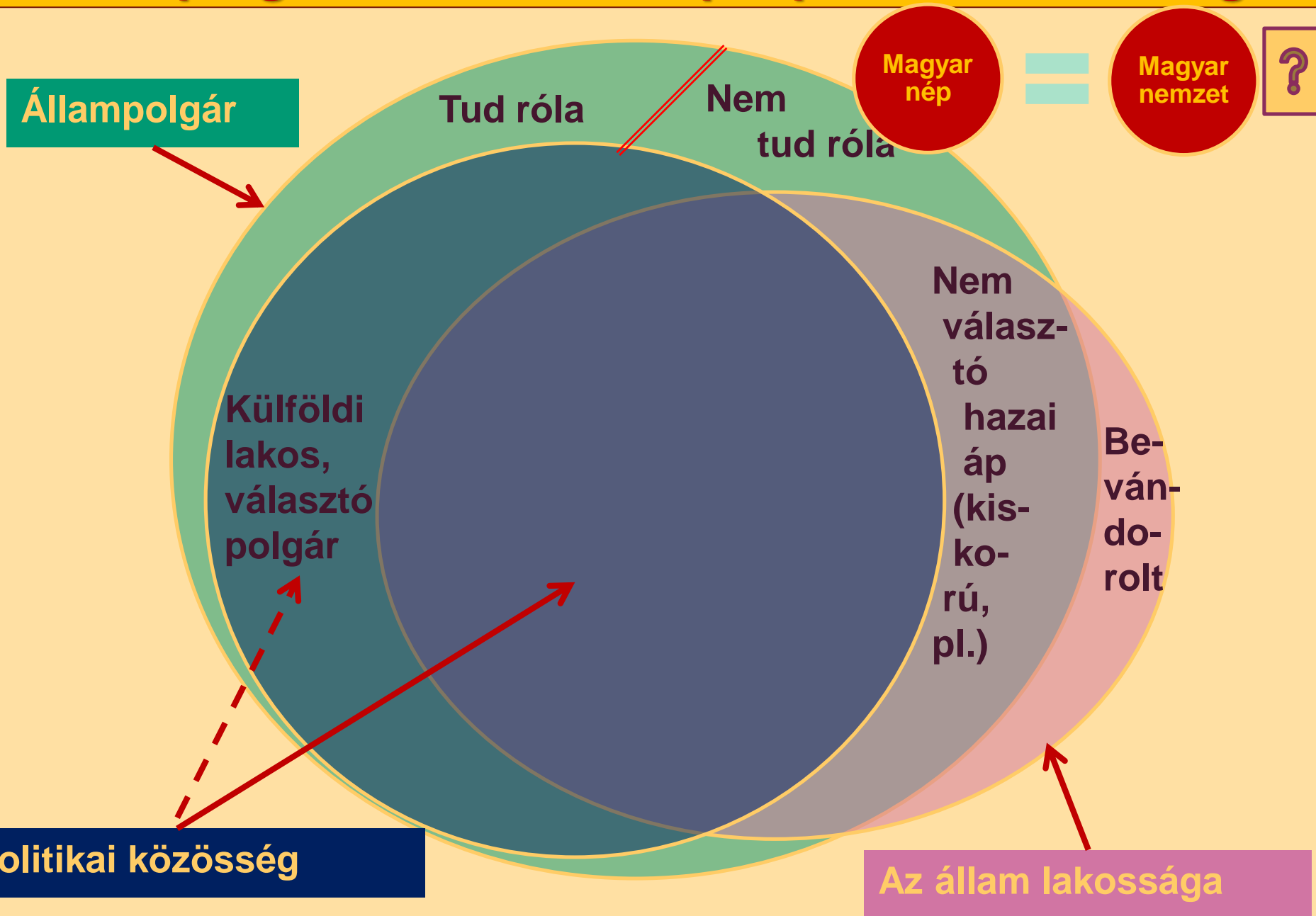
A honosítás csalás miatti visszavonására vonatkozó határozat ugyanis megfelel a közérdekű indoknak. E tekintetben jogszerű az, hogy valamely **tagállam védeni kívánja a közötte és állampolgárai között meglévő, szolidaritáson és hűségen alapuló, különös kapcsolatot,** valamint az állampolgársági jogviszony alapját képező jogok és kötelezettségek kölcsönösségét

**AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGHOZ KAPCSOLÓDÓ
MÍTOSZOK ÉS AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG
SPECIÁLIS TERHEI**

Az állampolgársághoz kapcsolódó mítoszok

1. Az állampolgárok egyenlőek, egyenlő jogokkal
2. Állampolgár megbízhatóbb, mint a külföldi
3. Az állam az állampolgárok adóiból fedezi kiadásait

Állampolgár – nemzet – nép – politikai közösség

Egy példa: Magyarország, 2015. Egyenlőtlen állampolgárok

	Előny	Megjegyzés/ összehasonlítási alap	Hátrány	Megjegyzés/ összehasonlítási alap
Magyarországon élő	Szavazhat egyéni választókerületben	Magyarországi lakcímmel nem rendelkező – külföldön élő á.p.	Honvédelmi munkakötelezettség Polgári védelmi kötelezettség SZJA fizetési kötelezettség	Magyarországi lakcímmel nem rendelkező – külföldön élő állampolgár
Magyar lakcímmel rendelkező, külföldön élő	Szavazhat egyéni választókerületben SZJA-t nem fizet, ha 183 napnál hosszabban van távol	Mo-i lakcím nélküli külföldön élő á.p., köztük az egyszerűsítetten honosítottak Magyarországon élő és jövedelmet szerző magyar állampolgárok (és külföldiek)	Csak személyesen szavazhat, külképviseleten, levélben nem	Mo-i lakcím nélküli külföldön élő á.p., köztük az egyszerűsítetten honosítottak
Magyar nyilvántartásban szereplő, de lakcímmel nem rendelkező (egyszerűsítetten honosított)	Levélben szavazhat	Magyarországon élő / lakcímes, külföldön élő	Csak országos listára szavazhat, egyéni választókerületijelöltre nem	Magyarországon élő / lakcímes, külföldön élő
Semmilyen nyilvántartásban nem szereplő, de igazolt magyar állampolgár általában	Közhivatalt viselhet Konzuli védelmet igényelhet. Az EU-ba (és Magyarországra) költözhet Joga van a művelődéshez	Letelepedett külföldi	Köteles meghalni Magyarország védelmében Nem szavazhat	Letelepedett külföldi Nyilvántartásban szereplő külföldön élő m. á.p.
Látens magyar állampolgár, akinek joga van állampolgárságának igazolására	Ha akarja, bármikor EU- polgárrá nyilváníttathatja magát	Harmadik (nem EU) országbeli állampolgár	Gyakorlatilag semmilyen állampolgári jogával nem élhet, amíg állampolgárságát a hatóság költséges és hosszas eljárásban nem igazolja	Nem EU- polgárok, beleértve a letelepedetteket is Belföldi honos és külföldön lakó, okmánynyal rendelkező á.p.

A gyanús külföldi I

Az „ellenséges államok állampolgárainak internálása az I. világháború idején

A japán állampolgárok és a japán származású amerikaiak kényszerlakhelyre költöztetése az Egyesült Államokban a II világháború idején

Az iraki katonai státuszú személyek „hadifogolyként” kezelése (bár: idegenrendészeti alapokon) az 1991-es Öböl háború idején

Bizonyos foglalkozások fenntartása az adott állam állampolgárainak.

Miért kellene jobban megbízni egy hazai fasisztában, mint egy külföldi kereszténydemokratában?

A gyanús külföldi II. A vízum

Egykor

Az I világháborúig: szabad mozgás (néhány kivétellel). Sem útlevelekre, sem vízumra nincs szükség.

„A magyar korona országainak területén való tartózkodáshoz és utazáshoz, valamint az állam határán való átkeléshez útlevel rendszerint nem szükséges.” 1903. évi VI. Törvénycikk az útlevelügyről, 1 §

Alapeset: a szabad utazás: kivétel: személyek kizárása a belépésből

Ma

Útlevel + vízum

Kivétel:

USA: 37 állam és Tajvan (Bulgária, Ciprus, Horvátország, Lengyelország és Románia sem mentes, bár EU országok!)

EU: 38 állam és három terület (Hong Kong, Makaó, Tajvan) vízummentes.

A vízum: kollektív stigma

A vízumrendszer kritikája

1. Kevesek korábbi magatartása alapján mindenkit gyanússá tesz és kollektív büntetéssel (vízum) sújt. Az alapja megbízhatatlan statisztika és önbeteljesítő jóslat.
2. Az államközi kapcsolatokban más, **külpolitikai célok elérésére** használt vízumkötelezettség **az egész érintett népeiséget terheli**, a civil lakosság politikai játszma foglyává, játszmabábúvá válik.
3. Nincs szükség rá, hiszen **a közrendre és személyesen veszélyes egyének** (ha ez tudható róluk) a belépésből vízummentesség esetén is **kizárhatók!** Erre szolgálnak a nemzeti nyilvántartások, vagy az Európai Unióban a SIS II , a schengeni információs rendszer második generációja.
4. A vízumkötelezettség **lehetetlenné teszi a menekültek eljutását** a biztonságot nyújtó európai területre.

Az állampolgárok és az állam bevételei – a magyar példa

2014. évi C tv. a költségvetésről

Bevételi főösszeg 16 312 milliárd forint

Hiány: 877

Kiadási főösszeg 17 190 milliárd forint

milliárd forint

Lakosság befizetései:

Személyi jövedelemadó 1 639 milliárd = **10 %** - ezt a Magyarországon jövedelemhez jutó **külföldiek is fizetik**, viszont a 183-napnál hosszabban külföldön élő magyar állampolgárok – általában nem

EU-tól: 1 724 milliárd, **ÁFA:** 3 172 milliárd, **Jövedéki adó:** 913 milliárd

Az állampolgárság hazai terhei

1. A kötelező katonai szolgálat
2. A valláselhagyás tilalma
3. Az országelhagyás tilalma
4. Az egy-gyermek politika (Kína)

A KETTŐS (TÖBBES) ÁLLAMPOLGÁRSÁG VÁLTOZÓ MEGÍTÉLÉSE

„A kettős állampolgárság nemkívánatos jelenség, amely ártalmas mind a népek közötti baráti kapcsolatok, mind az egyén jóléte szempontjából” (Bar-Yaacov 1961)

ET egyezmény, 1963: „„...a többes állampolgárság esetei nehézségekre vezetnek és ... a többes állampolgárság tagállamok közötti eseteinek lehetőség szerinti csökkentését célzó közös fellépés megfelel az Európa Tanács céljainak...”.

ET egyezmény, 1997 a kettős állampolgárságról:

Az államok kötelesek elfogadni a kettős (többes) állampolgárságot, ha

- a gyermek a születésekor a törvény erejénél fogva (ex lege) többes állampolgárrá válik (14 § (1) a),
- a házasságkötéssel automatikusan együtt járó állampolgárság-szerzés esetén.

Minden egyéb esetben – különösen az önkéntes állampolgárság szerzés esetében – az állam megszakíthatja az állampolgári kapcsolatot, azaz kizárhatja a más állam állampolgárságát önként felvevő személyt a saját állampolgárai köréből. (7 § (1))

Az állampolgárság árnyalt szemlélete

1. Az állampolgárság **jobb, mint a hontalanság**.
2. Az állampolgárság **olyan** mint egy **feudális előjog vagy hátrány**
 - a) **Születéssel adódik** az előny, vagy a hátrány, az érintettnek nincsenek érdemei és nem bűnös. (Ez a jus sanguinisre és a jus solira is igaz!) *(Ld. pl. Ayelet Shachar: The Birthright Lottery, 2009)*
 - b) Ebből fakadóan az állampolgársággal járó előnyök és hátrányok **erkölcsileg nem igazolhatóak**, mert **függetlenek az individuum tetteitől**
3. A bevándorló kizárása az állampolgárságból **erkölcsileg nem igazolható**, mert az a (politikai) közösség („nemzet”), amely a vándort kizárja **önnön határait** – az esetek többségében – **erőszakkal húzta meg**. A mi és az ők közötti vonal (áp. – idegen) a történelmi véletlen (erőviszonyok) eredménye, nem egy erkölcsileg méltányolható erőfeszítés eredménye, ráadásul az alapul fekvő határok folyamatosan változtak.

Az állampolgárság árnyalt szemlélete

Megoldási javaslat

- A **születés ne determinálja** a sorsot!
- Az individuum **választhassa meg, hol akar élni.**
- Ha ez nem válik lehetővé, a gazdag és szabad államokba születettek kompenzálják az ettől a szabadságtól megfosztottakat, egyfajta **„örökösödési adóval”** (Shachar)
- A személy **részvételének mértéke (jogok és kötelességek)** attól függjön, mennyire vált „stakeholder”-ré, **mennyire kötötte össze élete súlypontját** az adott közösséggel. (Rainer Bauböck) (Ezt az elvet tükrözi meg a külföldiek választási joga a helyi választásokon Európában)

A külföldiekre vonatkozó jog

- Kiindulópont: **a külföldi** a hatályos nemzetközi jog szerint **megkülönböztethető** a saját állampolgárral szemben.
- **Emberi jogok**: csak **néhány esetben** hátrányosabb a helyzete (politikai jogoknál)
- A külföldi mivolt jelenthet **hátrányt** vagy **privilegiumot**, kortól, helyszíntől függően. (Ld. pl. a koncessziós szerződésekben az európaiaknak biztosított előnyt)
- A „**sajátjaink**” (család, helybéliek, nemzettársak) **előnyben részesítése természetes** a távolabbiakkal szemben, **de** egy jól szervezett társadalomban **vannak korlátai**. (Pl. közhivatal viselésénél, igazság-szolgáltatásban, állami megbízások elnyerésénél, oktatásban egyenesen büncselekmény a pártosság)

A külföldiek kategóriái (+ belső menekültek)

Migráció			
Nemzetközi			Országon belüli
Reguláris	Irreguláris		
A jogszabályoknak megfelelő, egy évnél hosszabb távollét/jelenlét	Illegális vándorlás	Kényszervándorlás	
Munkavállaló, családegyesítő, diák, nyugdíjas, etc. (Regular migrant)	Illegális (dokumentumok nélküli) külföldi (Undocumented foreigner)	Menekült (Refugee)	Belső menekült (otthonából elűzött) (Internally displaced person, IDP)

A külföldön születettek, illetve a külföldiek a Származási és célrégiók

<i>Hova költöztek?</i> <i>Destination</i> ↙	<i>Origin Honnan jöttek?</i> ↓									
	<i>Developed regions</i>	<i>Developing regions</i>	<i>Africa</i>	<i>Asia</i>	<i>Europe</i>	<i>LAC</i>	<i>NA</i>	<i>Oceania</i>	<i>Other</i>	<i>World</i>
Developed regions ...	53.8	81.8	11.3	38.9	48.8	31.0	2.4	1.6	1.6	135.6
Developing regions	13.7	82.3	19.7	53.7	9.7	5.7	1.9	0.2	5.1	95.9
Africa.....	1.3	17.3	15.3	1.1	0.8	0.0	0.1	0.0	1.4	18.6
Asia.....	9.7	61.2	4.4	54.0	7.6	0.7	0.6	0.1	3.6	70.8
Europe.....	40.1	32.4	8.7	18.7	37.9	4.5	1.0	0.3	1.5	72.4
LAC.....	2.7	5.9	0.0	0.3	1.2	5.4	1.3	0.0	0.2	8.5
NA.....	9.6	43.5	2.0	15.7	7.9	25.9	1.2	0.3	0.0	53.1
Oceania.....	4.1	3.9	0.5	2.9	3.1	0.1	0.2	1.1	0.1	7.9
World.....	67.5	164.0	30.9	92.6	58.5	36.7	4.3	1.8	6.7	231.5

Source: United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2013). Trends in International Migrant Stock: The 2013 Revision- Migrants by Destination and Origin (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2013/Origin).

Note: LAC refers to Latin America and the Caribbean, while NA refers to Northern America.

EU+ Külföldiek és külföldön születettek, 2013 január 1.

	Non-nationals						Foreign-born					
	Total ⁽¹⁾		Citizens of another EU-27 Member State		Citizens of a non-member country		Total ⁽¹⁾		Born in another EU-27 Member State		Born in a non-member country	
	(1 000)	(% of the population)	(1 000)	(% of the population)	(1 000)	(% of the population)	(1 000)	(% of the population)	(1 000)	(% of the population)	(1 000)	(% of the population)
EU-27	20 370.4	4.1	:	:	:	:	33 537.9	6.7	:	:	:	:
Belgium	1 253.9	11.2	806.7	7.2	447.2	4.0	1 747.6	15.7	820.1	7.3	927.6	8.3
Bulgaria	45.2	0.6	11.8	0.2	33.4	0.5	96.1	1.3	36.6	0.5	59.6	0.8
Czech Republic	422.3	4.0	160.6	1.5	261.7	2.5	387.3	3.7	146.0	1.4	241.3	2.3
Denmark	374.6	6.7	147.1	2.6	227.5	4.1	548.4	9.8	180.1	3.2	368.3	6.6
Germany	7 696.4	9.4	3 022.4	3.7	4 674.0	5.7	10 201.2	12.4	3 635.3	4.4	6 565.9	8.0
Estonia	197.1	14.9	7.7	0.6	189.4	14.3	198.4	15.0	13.2	1.0	185.2	14.0
Ireland	543.6	11.8	379.2	8.3	164.4	3.6	736.4	16.0	484.7	10.6	251.7	5.5
Greece	862.4	7.8	203.1	1.8	659.3	6.0	1 235.4	11.2	314.5	2.8	920.9	8.3
Spain	5 072.7	10.9	2 060.7	4.4	3 012.0	6.4	6 174.7	13.2	2 099.1	4.5	4 075.7	8.7
France	4 069.1	6.2	1 406.7	2.1	2 662.4	4.1	7 537.8	11.5	2 103.9	3.2	5 433.9	8.3
Croatia	27.9	0.7	8.7	0.2	19.2	0.5	:	:	:	:	:	:
Italy	4 387.7	7.4	1 287.2	2.2	3 100.5	5.2	5 695.9	9.5	1 814.2	3.0	3 881.7	6.5
Cyprus	170.1	19.6	112.6	13.0	57.5	6.6	200.8	23.2	113.8	13.1	87.0	10.0
Latvia	315.4	15.6	5.6	0.3	309.8	15.3	279.2	13.8	27.7	1.4	251.5	12.4
Lithuania	22.2	0.7	3.2	0.1	19.0	0.6	140.2	4.7	15.8	0.5	124.4	4.2
Luxembourg	238.8	44.5	206.1	38.4	32.7	6.1	227.5	42.4	173.4	32.3	54.1	10.1
Hungary	141.1	1.4	79.8	0.8	61.3	0.6	423.3	4.3	284.2	2.9	139.1	1.4
Malta	22.5	5.3	12.8	3.0	9.6	2.3	37.7	8.9	18.4	4.4	19.3	4.6
Netherlands	714.6	4.3	380.5	2.3	334.0	2.0	1 927.7	11.5	490.0	2.9	1 437.7	8.6
Austria	997.0	11.8	415.2	4.9	581.9	6.9	1 362.2	16.1	573.2	6.8	789.0	9.3
Poland	58.9	0.2	18.6	0.0	40.2	0.1	678.9	1.8	267.0	0.7	411.9	1.1
Portugal	417.0	4.0	100.9	1.0	316.1	3.0	881.4	8.4	221.4	2.1	660.0	6.3
Romania	70.7	0.4	19.5	0.1	51.1	0.3	182.9	0.9	73.2	0.4	109.8	0.5
Slovenia	91.4	4.4	6.9	0.3	84.5	4.1	232.7	11.3	21.2	1.0	211.5	10.3
Slovakia	72.9	1.3	55.9	1.0	17.0	0.3	158.2	2.9	132.7	2.5	25.5	0.5
Finland	194.3	3.6	76.3	1.4	117.9	2.2	279.7	5.2	101.6	1.9	178.2	3.3
Sweden	659.4	6.9	282.0	3.0	377.4	3.9	1 472.4	15.4	495.8	5.2	976.6	10.2
United Kingdom	4 929.7	7.7	2 421.2	3.8	2 508.5	3.9	7 828.4	12.3	2 677.7	4.2	5 150.7	8.1
Iceland	21.4	6.7	16.7	5.2	4.7	1.5	35.3	11.0	22.7	7.0	12.1	3.8
Liechtenstein	12.3	33.5	6.2	16.7	6.2	16.8	23.1	62.7	7.8	21.2	15.1	41.0
Norway	457.4	9.1	277.6	5.5	179.8	3.6	662.5	13.1	292.6	5.8	348.6	6.9
Switzerland	1 869.1	23.2	1 188.0	14.8	681.1	8.5	2 103.0	26.2	1 257.2	15.6	815.4	10.1

⁽¹⁾ The values for the different categories of former citizenship / country of birth may not sum to the totals due to rounding.

Source: Eurostat (online data codes: migr_pop1ctz and migr_pop3ctb)

Forrás: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Non-national_population_by_group_of_citizenship_and_foreign-born_population_by_country_of_birth,_1_January_2013_YB14_II.png, (2015.02.9)

A REGULÁRIS MIGRÁNSOKRA (VÁLLALATAIKRA) ÉS A RÖVID TÁVON TARTÓZKODÓ KÜLFÖLDIEKRE VONATKOZÓ BÁNÁSMÓDOK

Nemzeti bánásmód

Calvo doktrína: a külföldi nem élvezhet több jogot, mint a saját állampolgár

(Kevesebbet?!)

Dilemmák:

- Nem szekularizált államok
- Beruházásvédelem
- Szociális ellátórendszerek

Nemzetközi minimum standard

A külföldinek jár egy minimum, akkor is, ha a saját állampolgárnak nem.

Több, mint az emberi jogok

Államosítás:

azonnali

teljes

hatékony

(Hull, 1936: prompt, adequate, effective)

Néhány szakirodalmi utalás

Bakk Miklós: *Politikai közösség és identitás*. Komp-Press, Kolozsvár, 2008

Ganczer Mónika: *Állampolgárság és államutódlás*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest - Pécs, 2013

Kántor Zoltán (szerk.): *Nacionalizmuselméletek* Rejtjel, Budapest, 2004

Nagy Boldizsár: Az állampolgárság mint stigma: az állampolgárság hátrányai (Mi közöm a könyvégetőkhöz?) *Regio*, vol 22 (2014) No 1, 36 – 73. old.

Nagy Boldizsár - Kende Tamás: Köldökszínór vagy pánya: Jogi kötelékek az állampolgár (jogi személy) és állama között in: Gombár Csaba, Hankiss Elemér, Lengyel László, (szerk.): *És mi lesz, ha nem lesz? Tanulmányok az államról a 20. század végén* Budapest, Korridor Kötetek, 1997. 175-203. p.

Sonnevend Pál: Állampolgárság, idegenjog in: Kende-Nagy-Sonnevend-Valki (szerk.): *Nemzetközi jog* Complex (Wolters Kluwer) Budapest, 2014 514 -522. old.

Vörös Imre: Néhány gondolat az uniós polgárság intézményéről *Jogelméleti Szemle* 2012/2. szám

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár
www.nagyboldizsar.hu
nagyboldi@ajk.elte.hu